

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

A PARE:

În fiecare Duminică.

INSERȚIUNI:

se socotesc după tarifa, cu preturi moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

PROBLEME SOCIALE ȘI ECONOMICE.*)

De Ioan I. Lăpădatu, profesor.

„Ajută-te și Dumnezeu te va ajuta”

Cercară din nou. Să mai înscrieră câți-va, pentru aceea însă totuși din capitalul adunat nu putură procura nici măcar un sac cu făină. Muncitorii noștri nici acum nu perdură speranța. Mântuirea lor erau cei 10 cr. săptămânali și apoi mai erau și oameni cu voință tare, cari își propuneau să facă ceva nu să lăsau ca via, ca denă. Voiau să facă din acești 10 cr. prăvălii, case și magazine și tot ce ar promova bunăstarea poporului. Stiau ei bine că 10 cr. e puțin de tot, dar tot așa de bine știau, că pentru omul sărac și străduitor nimic în lume nu i prea puțin. Stejarul e mare, săcură însă mică. Bietul încasator nu arare-ori trebuia să bată drumurile de zeci de chilometri, până să poată aduna măruntele cotisații, mai

adăogați pe lângă acestea și bătaia de cap ce-o avea cu cei șovăitori să-i îndemne să plătească, și veți înțelege cum pentru o astfel de muncă, i-a trebuit zel de apostol. După chin și trudă adunarea ei vr'o 340 fl., sumă cu care porniră lupta vieții. Deschiseră o mică prăvălioară, pe care o asortară cu cele mai necesare articole pentru trebuințele modeste ale muncitorilor. Acum alte năcazuri. Ceilalți boltași nu numai că-i clevețean, dar începură ai concura, a vinde mai ieftin. Muncitorii noștri la clevețiri nu ascultau, iar la concurență răspundeau cu demnitate: Cumpărau din al lor, bine știind, că-i mai bun, de cât al cutărui și cutărui altor, care și dacă vinde mai ieftin, nu poate vinde lucru bun. Văzând stăruința acestor cinstiți pioneri, să îndemnară și alții să între în reuniune.

Capitalul să mări, iar străduitorii muncitori putură să aducă mărfuri mai multe și deci mai ieftine. Acum nu numai că puteau vinde marfă mai bună, dar și mai ieftină ca alții. Pe lângă aceea în fiecare an membrii mai căpătau și câte o părticică din venit, câte o mică

dividendă, care din an în an era tot mai mare. Mulți dintre participanți nu luau venitul, ci-l lăsau cu interese în afacere și astfel mica boltișă, în tocmăi ca părăiașul ce pleacă din izvor, cu cât înainta cu atât primia nqi afluenți, și eată-o deo-dată destul de mărișoară căci după șase ani dela înființare avea 600 membri și 23.000 florini capital fundamental. Acum făcură un paș mai mare înainte: cumpărară o moară și pe când mai nainte câștigau numai la făină, pe atunci acum câștigau și aceea ce înainte mergea în punga proprietarilor de moară! Cum însă membrii înscriși erau din diverse localități, deschiseră mai multe filiale. Numărul membrilor creștea văzând cu ochii, asemenea și capitalul. Începură a zidi magazine, case pentru prăvălii, pe lângă cari sale de lectură cu biblioteci și alte mijloace de instrucție și cultivare. Astfel întreprinderea noastră creștea din zi în zi, în tocmăi ca feții din poveste într'o zi, cât în două și în două ca 'n nouă.

Ei bine, d-lor această istorioară deși are toate aparințele unei povești, totuși e cât se poate de reală și de

*) Conferență ținută Duminică în 12 Iunie st. n. 1904, cu ocazia adunării generale a despărțământului I (Brașov) al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român și reproducă din broșură tipărită cu cheltuiala aceluiași despărțământ

FOIȚA

© conversație interesantă.

— Despre albinărit în casarmă. —

În nr. 13 și 16 din acest an am publicat în această revistă un tractat serios, cum s'ar putea instala (așeza) o stupărie în casarmă, în urma căreia am obținut dela multe autorități atât civile, cât și militare scrisori aprobatoare, înse fiind-că soldaților în genere nu le este permis a se ocupa cu cetitul jurnalelor și mai mult le este interzis a abona ziare sub cuvânt că fac politică, ce le este oprită la noi în țară, mi-am propus și am promis a scoate niste broșurele despre albinărit (apicultură) pentru miliție. Dacă voiu avea pentru această broșură cel puțin 500 de înscrieri voiu și pune-o în lucrare și

voi da-o chiar în acest an la lumână. Până atunci m'am decis totuși a mai scrie ceva în cauza aceasta, după mine foarte de interes.

Voiu face acum un mic elaborat despre cultivarea albinelor în casarmă punându-mă în poziție a crede, că la unele casarme s'au și înființat mici stupării după modul și metodele arătate mai înainte.

La aceasta am avut în vedere și împrejurarea, că pe vară în vacanță sunt chemați la deprinderea în arme mulți învățători și alți tineri inteligenți ai poporului nostru, aspiranți de advocați, de medici, de profesori de preoți etc., parte ca ofițeri și cadeți, parte ca subofițeri și mulți posed de acasă și dela studiu cunoștințe despre albinărit, astfel ar contribui prin prelegeri theoretice și practice asupra instrucției feciorilor noștri din serviciul activ militar, așa că eliberându-se să ducă acasă merinde științifică, do-

vedind ortacilor lor și poporului, că soldatul până servește în armă, nu învață numai ordine și disciplină, ci și alte cunoștințe folositoare în viață.

Am mai fost îndemnat la scrierea acestui articol și de frumoasele și salutarele ordine publicate de ministrul de răzbel al României prin toate munitoarele țării, că în casarme soldații sunt obligați a învăța agromonia și apicultura, li-se ține școală cu cursuri regulate din toate ramurile economiei, așa ca soldatul român să facă sală neamului său pe toate carierele vieții, să-și îmbunătățească soarta și să emuleze cu soldații francezi, germani și japonezi. Ce s'ar alege de un fecior de 20—23 ani, dacă după un servit de 3 ani n'ar învăța afară de regulamentele militare, curățenie, bună rânduielă și manevrarea puștii, încă multe alte deprinderi culturale cu izvoare de câștig și de existență.

adevărată. Modestii muncitori, de cari v'am vorbit, n'au fost alții, de cât lucrătorii din Rochdale, un orașel în Anglia, ear reuniunea această fermecată s'a înființat în 1844 cu 28 de membri și cu un capital de 280 florini. Zece ani în urmă avea 900 de membri cu un capital de 72,000 fl., ear în 1895, va să zică o jumătate de secol dela înființare, a avut reuniunea 12584 membri cu un capital de 3,653.000 fl. și a adus un venit de peste 1/2 milion, cu alte cuvinte în mediu câte 40 fl. câștig de participant. Dar unde e apoi câștigul principal al membrilor, care constă în procurarea de articoli estini și buni, apoi câștigul moral, deprinderea la ordine, la disciplina și ce e mai mult, încrederea în puterile lor proprii.

E adevărat, că cazul adus de mine e cel mai clasic în istoria și viața reuniunilor. Dar v'ași putea aduce și altele tot atât de instructive cu deosebire din viața popoarelor din Elveția, unde din mici și diverse reuniuni de consum și valorisare, pornite din sufletul și trebuințele poporului, pe când în 1865 abia era una singură în Basel, pe atunci, astăzi după ultima statistică, sunt 347 de reuniuni puternice, pentru o populație de peste 3 milioane, va să zică cam la 10,000 locuitori o reuniune. Activitatea acestor reuniuni se concentrează în reuniunea centrală, care conduce și supraveghează totul. Progresele uriașe, obținute de popoarele acestei țărișoare în creșterea rațională a vi-

Revin acum la tema propusă: În ziua de sf. Petru ducându-mă la Sibiu am avut o întâlnire și mică conversație cu un domn colonel ce venise pe la Turnul roșu dela băile din Govora (regret, că i-am uitat numele), în cafeneaua Haberman de pe breter. Un bărbat cu o statură măiestrică impunătoare și tare simpatic. Era pe la 5 ore d. a., ședea la masă cu stimabila-i doamnă. După ce isprăvi vorba cu un domn medic român militar de regiment, începurăm a discuta de-ale economiei militare. Incepând conversația, primă întrebare a fost: nu ești dta rudenie cu generalul Iarca, ori cu deputatul Iarca din Buzău? Modest i-am răspuns, nu știu, căci sunt de origine din Brașov, singura familie cu numele Iarca.

Incepurăm apoi a discuta despre albinărit în casarmă, că acesta era subiectul intenționat de mine. I mi făcu mare surprindere, spunându-mi îndată: la mine în casarmă deja de 5 ani am început cu apicultura și am vre-o 40 de stupi, cărți din acest ram am vre-o 20 și reviste foarte multe; posed și cartea »apicultura modernă«.

(Va urma.)

telor, industria brânzeturilor și în prelucrarea altor produse agricole, industrie ce an de an aduce în țară sute de milioane de franci, are a se mulțumi numai și numai strălucitei organizațiuni economice, precum și politice sociale înțelepte, ce cu multă stăruință o urmează aceste mici, dar harnice popoare.

Pe această cale trebuie să mergem și noi, dacă voim să facem un lucru bun și folositor. Va fi greu, cum am zis, dar ori cât de greu, trebuie să ne apucăm fără întârziere de lucru, căci ori ce zi perdută pentru noi e un pas ce-l rămânem de lume. Se vor găsi doar între noi câți-va oameni de inimă câte-va caractere puritane, cari să se pună pe lucru. Ar fi trist bunăoară, dacă nu s'ar găsi, să nu zicem mai mult, de cât 10 localități române cu câte 20—30 de credincioși, cari să se hotărască a pași pe urmele cinstiților pioneri din Rochdale, bine înțeles fără pretensiunea de a ajunge când-va la gloria și mărirea engleză.

Găsească la noi un om cu trageră de inimă, studieze cu temeiu cestiunea reuniunilor cu deosebire din punct de vedere practic și aplicativ, întocmească în formă populară și simplă un călăuz practic și deschidă în felul acesta calea celor ce vor să lucreze, și veți vedea că nu ne vom da de rușine. Pe baza unui astfel de călăuz imediat s'ar putea începe acțiunea. În câteva localități românești, cum am zis se vor găsi 20—30 de curagioși pioneri cari să înceapă lucrarea. Va fi greu vor porni 30, se va lăsa 15, ba poate și 20, dar pentru aceea totuși trebuie mers înainte, trebuiesc făcute nouă încercări de-a reuni pe cei șovăitori. Un an de zile s'ar putea aduna și la noi 10—20 cr. săptămânal, din care cu vremea fie-care reuniune și-ar putea procura cele mai de lipsă articole de consum de unde ar putea și cum ar ști mai bine. Când aceste reuniuni ar prinde un pic de viață, ar urma reuniunea comunelor apropiate în scop de-a procura articoli în comuni și a uza astfel de avantajele ce le oferă cumpărarea în mare. Cu timpul ar urma legătura faptică și legală între diverse reuniuni. Cu un cuvânt cu cât numărul reuniunilor și al membrilor ar crește, cu atât legăturile s'ar putea încheia mai tare, interesele fiind mai strânse și mai comune.

(Va urma.)

Serbările din Sibiu.

În decursul săptămâni trecute începând de Sămbătă din 19 până luni în 28 August sa ținut zi de zi la Sibiu festivități și sărbări românești, care de care mai frumoase, înălțind inimile de însuflețire la toți câți a luat parte la ele.

I. Deschiderea adunării generale a Asociațiunii s'a făcut conform programului publicat în prezența dlor. metropoliți Ioan Mețianu și Dr. Victor Mihalyi de Apșa din Blaj.

A urmat inaugurarea Muzeului istoric și etnografic prin președintele dl. Iosif Sterca Șuluț rostind un discurs frumos și interesant, mulțumind maiestrității sale Regelui, care la invitarea președintelui de a asista la inaugurarea „Muzeului” a binevoit a răspunde prin comitele suprem al Sibiului Gustav Thalmann, după cum am publicat deja în nrul trecut acel răspuns. Terminându-se programul dinainte de prânz adunării generale și după vizitarea în corpore a expozițiunii a urmat masă comună (banchet) la care a participat peste 250 persoane, plătindu-se câte 8 cor. de fiecare. Masa a fost prezidată de Dl. Partenie Cosma, fiind de fața mai multe persoane distinse și ilustre din România și dela noi din țară. Primul toast la rostit Dl. Cosma pentru Maj. Sa. Seara la 9 ore s'a dat o serată ednografică la casa națională, unde s'a cântat doine românești; s'a jucat dansuri naționale, s'a cântat din fluer și s'a aranjat o șezătoare țărănească.

II. Duminecă în 20 Aug. s'a ținut a 2-a ședință a asociațiunii în care s'a cetit rapoartele comisiunilor: despre activitatea comitetului central, despre înscrierea membrilor noi — fondatori, pe viață și ordinari. Tot în această ședință s'a ales prin aclamațiune de vice-președinte destinsul profesor din Brașov Dl. Andrei Bărsean După prânz s'a ținut la ora 4 ședința festivă a secțiunilor literare, votându-se premiul de 300 cor. Dlui Teodor d. Bogdan, inv. în Bistrița pentru colecția de legende și balade despre Stefan cel mare, ca celei mai bune lucrări populare în decursul anului 1904.

Seara conform programului s'a dat reprezentația lui »Moș Ciocârlan«, operetă populară, compusă de Tudor, cavalier de Flondor din Bucovina. Opereta aceasta în care a jucat roluri peste 100 de persoane, membri reuniunii de cântări din Sibiu, a fost o serbare atât de frumoasă, ca și care la noi românii încă nu s'a mai produs. Actorii au fost încostumați în haine frumoase țărănești și privileștea a fost din cele mai încântătoare, producând în privitori multă însuflețire.

III Luni în 21 Aug. s'a ținut adunarea fondului de teatru sub președința

D-lui Josif Vulcan, carele prin un discurs remarcabil a deschis ședința, urmând și aici apoi raportul despre activitatea acestei societăți și două conferințe de Dl. Horea P. Petrescu despre teatrul român și Dr. I. Borcea, despre Eminescu și Wilhelm Tell înscriindu-se mai mulți membri fondatori, pe viață și ordinari. Sara s'au dat a 2-a reprezentație a operetei „Moș Ciocarlan” dându-se o cunună de argint D-lui Grigore cavalier de Pantazi.

IV. Marți s'a continuat ședința 2-a a soc. teatrului și s'a repetat reprezentația etnografică cu jocuri și cântece naționale. Tot Marți d.a. s'a decis a se da 2 stipendii de câte 1200 Cor. D-lor studenți Traian Morar și Aurel Banuțiu pentru a se perfecționa pentru cariera teatrală. — Sara s'a deschis scena teatrală în sala națională și s'a reprezentat piesa: *Fântâna Brânduzii* de V. Alexandri.

V. Mercuri, Joi și Vineri s'a întreprins mai multe excursiuni în comunele din prejurul Sibiului (Reșniar, Seliște și Avrig).

Cele mai însemnate momente a fost depunerea la mormintă a cununilor valoroșilor decedați Mitrop. An. Barón de Șaguna și G. Lazar, apoi concertu societății de cântări „Carmen” sub conducerea profesorului de conservator D. G. Chiriac; în fine s'a ținut mai multe discursuri și conferințe în sala muzeului național.

VI. Duminică în 14/27 Aug. s'a făcut excursiune la Săliște, unde a fost banchet și o prea-frumoasă petrecere populară, iar Luni în ziua de sf. Maria a fost un mare bal la Sibiu, cu care s'a încheiat șirul tuturor festivităților atât de însemnate din punct de vedere românesc cultural.

Expozițiunea națională din România 1906

INDUSTRIILE

Țara noastră, prin însuși modul de viață al locuitorilor săi, prin greutatea transportului, prin nesiguranța zilei de mâne și mare nestabilitate ce a domnit în trecut, a adus o viață retrasă, locuitorii săi mulțumindu-se cu lucruri destul de primitive, simple și puțin costisitoare, și pe cari și le făceau în general singuri.

Nu sunt 60 de ani de când harabalele și căruțele noastre dela țară nu aveau nici un cuiu de fer, de când plugurile erau făcute în modul cel mai primitiv, conținând abia numai ferul plugului.

Breslele numeroase prin centrurile mai importante și binișor organizate au dispărut o dată cu industria lor de îndată ce produsele industriilor streine au putut pătrunde la noi.

Industria casnică erau însă în floare și ele trădau două lucruri de odată: gustul ales și priceperea desăvârșită a sătencelor noastre, care, fără a fi știut să cetească, fără să fi învățat desenul, țeseau și coseau lucruri admirabile, cu o armonie de culori care rare-ori se găsește la alte popoare; acestea mai demonștrau reminiscența unei culturi și unei industrii cu vază, care a trebuit să aibă loc mai de mult, în țara noastră.

Obiectele vechi, de naturi diferite ce se mai găsesc prin biserici și în păstrarea unor vechi familii, ne arată de astfel că industriile de pe vreme erau numeroase și călăuzite de un mare sentiment artistic.

Astăzi industriile în genere au o importanță prea impunătoare în viața popoarelor.

Ele au căpătat o putere colosală în urma minunatelor progrese ale științelor pozitive.

Grație lor, popoare noi s'au înălțat și pământul este cucerit, lucrat, preschimbat și pus la valoare prin țările industriale, cari singure păstrează cuceirile lor.

Viața modernă are atâtea cerinți imperioase în cât nu pot rezista și profita de avantajele ei de cât aci ce munciesc mult cu pricepere și cu deosebire pe terenul industrial.

Agricultura această ramură de directă avuție și hrană a popoarelor, e sclavă totuși industriilor. Fără industrie nu e posibilă o agricultură rațională.

Pământul dă mai mult și mai bine, nu în țările cu câmpii mari și cu totul primitive, dar din contră tocmai în țările în cari industriile sunt mai înainte.

Industria în genere întăresc și dezvoltă agricultura, prin uneltele perfecționate ce-i pun la dispozițiune, și o fac mai rodnică prin resturile sale cari adesea îi servesc de îngrășăminte.

La noi, afară de această considerațiune importantă trebuie să ne mai gândim că, în fie-care an, sute de milioane de lei se duc în străinătate pe obiecte din cari numeroase s'ar putea produce în țara noastră.

Petroleul ar fi trist să-l exportăm numai în stare brută, sau rectificat astfel în cât alții să profite și de sigur și în detrimentul nostru, de acest izvor de energie.

Să încetăm de asemenea de a exporta produsele numai în starea primă cum nile procură solul nostru, pentru a fi lucrate în altă parte, și adesea întoarse sub această formă din nou în țara noastră.

Avuția pământului nostru chiar, nu va fi practic cunoscută și nu va da roade decât numai atunci când industriile dezvoltându-se vor permite cercetarea mai costisitoare a tuturor ma-

teriilor prime ce s'ar afla ascunse în sânul pământului țării.

După aceste considerațiuni generale, d. Dr. Istrati, comisarul general al Expozițiunei, ne arată că secțiunea industrială care, după agricultură, va fi una dintre cele mai importante, este menită să ne destăinuiască tot ce să face în țara noastră pe această cale, și să ne dovedească ceea ce ar trebui să mai facem pe viitor.

(Va urma)

DESPRE PRUNE

Pruna este fructul pomului. Pruna este o grupă compusă din o parte carnoasă numită pericarpul și din un sâmbure tare în care se află sămânța.

a) *Diferitele varietăți de prune.*

După timpul maturațiunei, prunele se împart, ca și prunii cari le produc, în două divisiuni și anume:

- 1) Prune vâratice.
- 2) Prune tomnatice.

Varietățile de prune vâratice cari se cultivă în siliștele noastre sunt:

- 1) Gătlănoasele de culoare roșie mari și cu gât.
- 3) Corcodușele roșii, altele galbene mărunte și rotunde.

Varietățile de prune tomnatice sunt:

- 1) Corcodușele mari de culoare galbină și mari cât nuca.
- 2) Prunele vânate potrivite de mari.
- 3) Prunele grase rotunde și de culoare cam vânată.

5) Prunele țigănești de culoarea neagră închisă și mai mici ca celelalte varietăți; mai sunt strâmbe, codârlețe etc.

În genere prunele vâratice se maturesc prin Iulie, ele conțin multă apă și diverși acizi și puțin zahăr. Prunele tomnatice se maturesc în Septemvrie și ele conțin o mai mare cantitate de zahăr ca prunele vâratice.

Diferitele întrebuințări ale prunelor.

Culesul prunelor. — Prunele vâratice se culeg începând dela 15 Iunie, până la 15 Iulie, ear varietățile tomnatice, dela 1 Septemvrie până la 20 Octomvrie după timp și loc. Pentru a se culege prunele, se scutură prunul spre a cădea prunele pe pământ ear cele ce au rămas în prun se bat și se dau jos cu o prăjină. Baterea prunilor însă spre a doborî prunele, are 2 inconveniente: întâiu, prin bătae se doboară pe lângă prunele coapte și cea mai mare parte încă necoapte apoi prin bătae cu prăjina se rup o mulțime de crăci subțiri menite a produce fructe în anul viitor. De aceea este mai preferabil a culege prunele, rânduri rânduri, culegându-se numai

acelea cari cad singure din prun, și acelea cari cad prin scuturarea prunului.

Prunele se adună de pe jos în copai, băniți și coșuri, de către oameni, femei și chiar copii, plătindu-se ziua de lucru cu 50 fil. până la 1 cor. Prunele se pun în urmă în căruță, în coșuri sau în hărdău, cu cari să transportă la cadă. Culesul unui hectar se face de 40—60 oameni și costă 30—40 cor. Când este o recoltă bună, un hectar de pruni poate produce 1500—2000 decalitri prune; un prun produce 3—5 decalitri prune. Cantitatea de prune se măsoară cu banița, cu kila și cu cadă; o baniță de prune cântărește cam 25 kilo, și o kilă de prune are ca 20 baniți, sau 500 kilograme. Capacitatea unei căzi variază de la 150—250 vedre sau 275—525 decalitri,

Prunele să vând ca materie primă pentru fabricarea țuicei, prețul unei vedre de prune sau de borhot de prune variază de la 50 bani până la 1 cor. Kila de prune se vînde cu 8—15 bani. Din o vadră borhot ese ca 3 kgr. țuică.

Prepararea prunelor uscate. — Prunele uscate se prepară în genere din varietățile vâratice în modul următor: se culeg prunele maturite (coapte) se opăresc în un vas cu apă ferbinte și se întind apoi pe o grătie de nuele expuse vântului și căldurei până ce se usucă, și apoi se pun bine, păstrându-se ca conserve pentru iarnă. Kilogramul de prune opărite se vinde cu 40—60 bani.

Prepararea prunelor afumate. — Pentru afumare se întrebuintează în genere varietăți de prune tomatice și în special prunele vinete (dulci și orgoșe sau strâmbe). Prunele afumate se prepară pe (slaniță) lojniță. Pentru instalarea lojniței se sapă un cuptor în un mal ca acela ce servește pentru arderea petrei de var și deasupra groapei se pune un grătar de nuele. În lipsă de ridicătură de pământ sau mal, se zidește un cuptor cu cărămidă sau piatră lăsându-se jos o ușe pe unde se face focul. Se face un foc domol în cuptor cu putregaiuri sau alte lemne cari ard încet și au fum mult. Focul lucrează asupra prunelor în 2 moduri, pe deoparte prin căldură evaporându-le apa, și pe dealtă parte prin fum care este agentul de conservare al mai tuturor substanțelor putrezibile. Prunele se amestecă cu o greblă pe lojniță pentru-ca să se usuce toate, ear nu numai stratul de desubt. După 24 sau 36 oare o parte din prune sunt gata, acelea se aleg și se pun deoparte lăsându-se numai celelalte cari nu sunt bine uscate, apoi se ridică treptat ce se usucă și după ce s'au ridicat toate, se umple din nou lojnița. O lojniță făcută odată durează mai mulți ani și

muntenii noștri păstrează lojnițele spre a nu se surpă și pulzezi de umezeală. Din 100 kilograme prune ies ca 25 kilograme prune uscate (afumate). Pentru a usca 400—500 kilograme prune se întrebuintează ca o căruță lemne. Producătorii vând prunele afumate cu 15—20 cor. sută de kilograme, ear speculanții le vând cu 30—40 cor. sută de kilograme. La orașe sunt multe băcării și magazii cu prune uscate, asemenea și cușările (prăcupetele) le vând în piațe.

Cu prunele afumate asemenea se face un comerț însemnat între populațiile muntene și cele dela câmp; schimbul se face asemenea în bani sau în natură pe grâu, sau porumb. Prunele afumate se mănâncă naturale sau preparându-le în diferitele moduri.

(Va urm.).

Știri economice-financiare.

Comerțul Austro-Ungariei. — În primul semestru al anului corent, comerțul exterior al Austro-Ungariei prezintă rezultatele următoare:

Importul s'a urcat la 1.076.6 milioane coroane în creștere cu 72.4 milioane față cu aceeași perioadă din 1904, iar Exportul s'a urcat la 988.7 milioane în scădere cu 80 milioane. Soldul pasiv este deci de 108 milioane coroane, contra un sold activ la 44 milioane în aceeași perioadă din 1904.

Creșterea importului, ca și scăderea exportului provine mai cu seamă de la materiile prime.

Importul produselor solului și al materiilor de alimentație a crescut cu 60.8 milioane coroane, iar exportul a diminuat cu 50.8 milioane. Pentru cerealele propriu zis, importul a crescut de la 43.3 milioane coroane la 65.7, iar exportul a trecut de la 11.4 milioane la 14.2. Exportul zăharului a scăzut cu 14.5 milioane cor.

Din străinătate.

Comerțul Italiei. — Statistica comerțului Italiei dovedește dezvoltarea economică netăgăduită a Italiei. Să estimează că pentru anul în curs valoarea totală a comerțului exterior va atinge 3.600 milioane lire. Cifrele importului și exportului de aur și argint monetat sunt mai favorabile, excedentul intrărilor asupra eșirilor în primul semestru al anului încurs, se urcă la 60 milioane lire la care trebuie să adăogăm aurul adus de streinii cari vizitează Italia și și care nu este inferior cifrei de 100 milioane lire.

Tratatul de comerț franco-rus. Concesiunile obținute de Franța în noul tratat de comerț care a fost semnat acum la Petersburg de delegați francezi și ruși sunt acestea:

Dintr'un total de 35 milioane taxe ce ar fi avut să plătească expansiunea franceză în Rusia, după noul tarif vamal al imperiului, modificat de tratatul ruso-german, reducățiunile acordate reprezintă aproape 10 milioane, adică mai mult de 25%.

Doze sau trei articole care interesează exportul francez, țileiurile și mătăsurile, de exemplu, au fost excluse din negocierile, deoarece ce guvernul imperial a manifestat dorința de a le rezerva pentru negocierile cu celelalte puteri pentru care aceste produse constituie principalul element al comerțului cu Rusia.

Noul tarif vamal rus care va intra în vigoare la 1 Martie 1906 a majorat în proporții foarte mari, mergând până la 50%, multe articole cari interesează comerțul de export francez, așa cum erau taxate după tratatul de comerț din 1893, ca vinurile de champanie și altele, țeseturile de mătase, etc.

Rusia a cerut numai admiterea dela guvernul francez a consolidării pentru durata convențiunii a unor articole din tariful francez care interesează în particular exportul rus, cum sunt cerealele lemnele și scutirea taxei care există actualmente pentru inuri.

Războiul ruso-japonez.

Newyork Sun scrie: Deși știrile sosite din Portsmouth sunt pesimiste cei din Newyork tot mai cred în pace. Roosevelt e acela, dela care lumea așteaptă pacea. Se mai amintește însă și o altă speranță, adică presiunea diplomatică. *Roosevelt crede, că va fi pace.*

Portsmouth, 30 August. Delegații conferenței de pace au ajuns la perfectă înțelegere. Delegații vor lua măsurile necesare pentru elaborarea tratatului de pace.

Japonia primește ultimatul Rusiei: Nici o despăgubire de războiu, împărțirea insulei Sachalin fără restituirea unei sume de rescumpărare. Japonia cedează în ce privește extradarea vaselor de războiu internate și în ce privește limitarea forțelor maritime rusești în Extremul Orient. Delegații au propus suveranilor lor imediata încheiere a unui armistițiu. Pacea deci e gata.

NOUȚĂȚI

Oaspeți iluștri a avut S. biul în zilele sărbătorilor. A sosit adică acolo dnii fost ministri Emil Costinescu și Ionel Brătianu, apoi foștii deputați V. G. Mörțun Constantin Brancovanu (din ilustra familie princiară) și Rudolf Catargi, redactor la „Indépendance Roumaine”. Au fost dease-

veni d'aur zle in Sibiu dt. Al. Beldi-
man, ministrul Romaniei la Berlin si Vn-
tila Bratianu fost deputat si secretar de
sta, cari au vizitat au numai expozitia, de care
au ramas incantati, cu si satele din jurul
Sibului.

**Seminar de limba română in
Viena.** Prin deciziunea Nr. 20512 din 24
Iul. a. c. ministr. de instruc. austr. s'a înființat la
universitatea din Viena un seminar din limba
română, cu a cărei conducere a fost însări-
cinat la propunerea unanimă a colegiului
profesoral dl. Dr. Ștefiu Pușcariu. Acest semi-
nar susținut de ministrul de culte si instruc-
țiune din București își va începe activitatea
sa cu începerea semestrului de iarnă 1905/6
in localitățile proprii VIII, Lammgasse 7.

Hymen. D-soara Elena Petrovici
din Costești și Dl. Valeriu Sterian din
Focșani, n. Brașov, logodiți.

Concert românesc in Râșnov In
sala hotelului (z. r. Rospeauer Burg.) din
Râșnov a fost Duminecă in 27 August st. n.
1905, un Concert dat de Romulus Cionca
violinist, și Aurelia Cionca din București.

Necrolog. Nicolae Stoichia, fonda-
torul, membrul in direcțiune, cassar al insti-
tutului »Corvineana» in Hunedoara, membru
la mai multe societăți culturale in 24 l. c. a
încetat repentin din viață in etate de 43 ani.
In veci pomenirea lui!

**Cum să apărăm de muște vitele
din grajduri?** Profesorul Lehman din
Göttingen a constatat, că neliniștea anima-
lelor produsă din cauza muștelor, atata de-
cădere cauzează vitelor, ca și când ar con-
suma cu 1/2 kg. de ovăș mai puțin pe zi.
Spre a evita această scădere însemnată la
un numar mai mare de vite aflătoare in
grajduri să folosim ca aparat o stropeală pe
grajd, cu deosebire la uși și ferestri o tin-
ctură de lapte de var cu amestecătură de
peatră acră (alaun). Alaunul are putere con-
tractivă, de nu lasă a se lipi muștele. In
această tinctură făcută ca o albie este bine
a se amesteca și puțină peatră vânăță. Un
mijloc bun este și a pune șalucătură
(toțuri) la ferestrele dela grajd, sau
un șalucator de fir de sârmă. In fine spo-
indu-se zdul dela grajduri cu un amestec
de cresolin, petrolu și corbolinu încă se
depărtează muștele și țânțarii. Fiind caii și
alte vite la pășune in Iber se scuteac de
pișcatul muștelor având coada lungă și un-
gând cōpitele și coama cu puțin gaz ames-
tecat cu crezolin.

Mare Concert va da aci in 3 Sep.
c. la 8 ore seara Dl profesor de muzică Adolf
Hüttner din Deva cu fit săi: Eugenia
de 10 ani și Eugen de 8 ani, la care se
invită a participa Ob. public iubitor de mu-
zică, căci este interesant și programul cu-
prinde și piese românești din arta muzicală.

Răscoule in Bessarabia. N. Fr.
Presset a publicat o corespondență din Bu-
curești cu data de 14 August st. n. in urmă-
torul cuprins: »Din Chișineu s'a dat de știre
autorităților de aci, că a z uenit o răscouă
obștească a țărăilor români in ținuturile
Soroș și Oheiu in Bessarabia. Măgarea re-
voluționară a plecat din orașul Rezine (R. zna
lângă Nistru. N. Red) unde Moldovenii au
cerut de la guvernator introducerea limbii
române in școli, biserici și administrație. Pe
preoții, învățătorii și slujbași, cari s'au arăta
că țin cu Rușii, i-au bătut. România a întâ-
rit și ea pe ză la granița rusească trimițând
oști multe.

**La observarea întunecimei de
soare.** Celebru astronom Flamariou a
trase atențiunea tuturor, celor ce voiau a
privi din curiozitate întunecimea de soare
ivită in 30 August; astfel nu mai simțiră
necesitatea de a călători la Egipt, la Tunis
sau in Spania. El recomandă cu deosebire
următorul aparat simplu: a luat in mâna
stângă o coală de hârtie albă, care să fie
așezată către soare, in mâna dreaptă a ținut
asupra hârtiei la o distanță un bilet de vi-
zită găurit cu un ac. Astfel a rezultat, că
pe hârtie nu sa văzut discul (ochiul), ci o
scere, așa e și cu întunecimea de soare.
Eclipsa (întunecimea de soare) fixată pe ziua
de 30 August c. s'a observat și la noi la
oarele 2 1/2 d. a. in forma unui disc, redus
la un corn cu înbucătura spre stânga, un
fel de aspirațiolenis, deci combinația astro-
nomilor a fost bine reușită.

**Cea mai nouă invenție a lui
Edzon.** Edzon este aproape a termina
născocirea (invenția) unui nou aparat electric,
cu care fie-care car să transformeze într'un
automobil. Cu ajutorul acestui aparat un car
in greutate de 40 miji capătă o forță de
30 miluri pe ceas. In curând se va înființa
o fabrică, in care să se construeze atari
aparate.

x Un atestat minunat i s'a times
dlui Albert Müller Budapesta strada Vadász
47/G. Iată'l aci: După Dumnezeu îți mulțu-
mesc dtaie, pentru că femeia mea in ziua in
care a folosit crucea dvoastră R. B. Nr.
86967 s'a simțit mei bine și după ce a în-
trebuintat o 3 săptămâni, s'a vindecat. Fran-
cesc Nagy, strugar in Arok-szalas 199. Acest
atestat ne arată, că celor, cari sufer de (podăgră)
gicht, reumă astmă, insomnie, epilepsie, obo-
seală, leșn, zgârciuri in stomach, auz slab,
lipsă de apetit, inschios, precum slabrie etc.
le folosește crucea dlui Albert Müller duplă
electro-magnetică R. B. Nr. 86967.

**Un mijloc simplu și testin de
a scăpa de păduchi de lemn (ploș-
nițe.** Lucra mai cu siguranță, decât toate
mijloacele cunoscute, decât tincturile, care se
folosesc la vopsitul mobilelor s. et. pentru
că străbate gazul in toate găurelele și crepă-
turile, Punându-se in odăile, unde se simt ploș-

nițe câteva ulcele u spirit de salmiac, care
conține amoniac r. s. gite să se închidă bin-
ușile și ferșile fiind odăea deci infun-
data la 2—3 zile se redeschid toate și să se
reerizeze, când vom vedea sigur numai pă-
duchi de lemn crepați și umflați, dar vii de
loc. De suț mai multe odăi pline resp. in-
fectate se procede ca și in odăile singuratece
Acest medicament să afla in farmecii și bă-
cării.

**— Cine scapă definitiv de dure-
rile astmatice și reumatice?** Până de
prezent aceste întrebări singur domnul Albert
Müller (Budapesta, Vadász. u. numărul 42/G.
a fost in stare să răspundă, de oare-ce re-
zultatul ce l-a ajuns prin crucea sa duplă
electro-magnetică R. B. Nr. 86967 este aproape
de necrezut, pentru ceea-ce din partea bol-
navilor reînșănătoșați primește multe mul-
țămite. O astfel de scrisoare i-a adresat dl
Feit Janos cu ocazunea anului nou din
Biserica-albă:

Prea st. dle Müller!

Prind peana, ca să-ți exprim cele mai
ferbinti mulțumite pentru crucea R. B. Nr.
86967 ce ați inventat, pentru-că eu prin fo-
losirea aceia m'am vindecat pe deplin de
durerile reumatice ce mă chinuiau de ani.
Intr'un timp zăceam in pat si nu mă puteam
nici mișca; acum însă nu sunt silit să păzesc
patul.

Inlesnire practică-folositoare. In
foaia »Tîrg de imobile», ce apare de
2 ori pe lună aci in Orăștie și un abona-
ment anual costă numai 2 cor. se primesc
spre publicare fără taxă, însinuări de a-și
găsi loc de ocupațiune atât persoane bărbă-
tești, cât și feminine. Astfel sunt invitați
aceia, cari au lipsă de personal in afacerile
lor, a se adresa din caz in caz la expediția
acelei Gazete de interes social-comun și a
abona-o plățind anticipative 2 cor.

Apartineța servitoarelor. Obser-
vându-se, că multe ofiții comunale și chiar
și primăria capitalei a denegat in multe ca-
zuri apartineța servitoarelor din motiv, că
servitoarele nu plătesc dare, a exnis dl mi-
nistru de interne o ordinațiune, prin care
recunoaște servitoarelor dreptul de aparti-
nență (illetékeség), dacă au servit neîntrerupt
4 ani in același oraș sau comună fără a fi
fost pedepsite, având apoi drept a-și lua de
aci pașapoarte și alte acte de lipsă.

**- Cel mai mare arbore al Ger-
maniei.** Regele arborilor din pădurea nea-
gră (din care isvorește și Dunărea) ce este
in vârstă de 360 ani, numit veteranul brad
al Germaniei, zace in apropiere de orașul
Villingen pe teritorul din Württemberg, s'a
bolnăvit de slăbiciunea anilor și ramurile lui
au început a se usca. Primăria competentă
a scos la față locului naturalisti-pomiologi ca
experți cum să vindece pe regele arborilor.
Bradul acesta e înalt de 42 metri până la
vîrf și la trunchiu are in diametru un con-
ținut cubic de 58 metri in tîrre.

Tirgurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 21 August—27 August v. 1905.

Duminică	21 Beclean Jombol.
Luni	22 Alămc. Dezna Jugul de jos. Murăș-Oșorheiu.
Marti	23 Getajul de jos. Székely-Cristur Zeteleca.
Mercuri	24 Nășăud.
Joi	25 Galgô. Ghierghio-San-Miclaus.
Vineri	26 Oradea mare Orzidi of. Tașnad.
Sâmbătă	27 Ciuc-Șepviz. Făraș Ispanmezô Macfalău. Panticioiu Turda.

Calendarul vechiu și nou al săptămânii.

Dumin. a 11-a după Rusalii, cv. Mat. c. 18, g. 2, v. 11

Dum.	21 Ap. Tadeu	3 Mansbet
Luni	22 M. Agatonic	4 Rosalia
Marti	23 M. Lupu	5 Laurent
Merc.	24 M. Eutihie	6 Mangno
Joi	25 Ap. Partol. și Tit	7 Regina
Vineri	26 M. Adrian	8 (*) Nast. Mar.
Sâmb.	27 C. Pimen	9 Gorgonie

Redactor resp. VASILIE DOMȘA protopresbiter.

LOZURI

	K. f.	K. f.
Bazilika	23 50—25 50	
Imprmutul Vienei	536—546	
Sanatorul Reginei Elisabeta	11 50—13	
„Jó sziv“	10 25—12 25	
Crucea roșie uug.	33—35	
„Italiacă“	46—48	
„Astriaică“	53—58	
Creditul austriac	477—487	
Palffy	174—184	
Impr. Sârbiei	102—106	

MONETELE

Galbinul austr.	11 32—11 40
de 20 franci aur	19 09—19 15
de 20 mărci	23 45—23 53
Bancnote Germăne	117 25—117 40
Franceze	95 35—95 65
Române 100 Lei	94 90—95 10
100 dollari Newyork	490—500

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 29 August. —

Incheierea la 12 ore.

Grâu pe Octomvrie 1905 (100 kl.r.)	15 76—15 78
Săcără pe Octomvrie	12 84—12 86
Orz pe Octomvrie	12 14—12 16
Cucuruz pe Iulie	16 36—16 38
Cucuruz nou 1906	13 36—13 38

Incheierea la 5 oare:

Grâu pe Octomvrie 1905	15 70—15 72
Săcără pe	12 80—12 82
Ovăs pe	12 10—12 12
Cucuruz pe Iulie	16 30—16 32
Cucuruz nou 1906	13 10—13 12

COMUNICĂRI

Distribuire de iepe erariale. Administrația supremă de stat va împărți și în acest an iepe erariale esortate, care mai sunt apte de economie cu prețul de 100 cor. Acei plugari (economi), cari voesc a lua în acest an atare iepe, să se însinue la cazarma de train în Sibiu până în 9 Octomvrie a. c. la 8 oare, căci numărul de 15—20 iepe să vor sorta cu preferință membrilor din reuniunile economice, ce vor fi prezenți în aceea zi și vor depune suma de 100 cor.

plus taxa timbru și, cu drept de proprietate și le pot lua și în primire. Cei-ce iau asemenea iepe sunt obligați a le ținea cel puțin 3 ani la economie și a le îngriji bine. Insi-nuările se primesc până în 5 Octomvrie și la administrația reuniunii economice săsești din Ardeal.

DIN CŪTIA CU ÎNTREBĂRILE

Sotia lui R. V. din D. ne scrie: La anul 1896 s'a terminat la noi comasarea și eu căpătai moșia laolaltă cu bărbatul meu, dar împărțit. Nu mult după aceea soțul meu tăie o brazdă între pământurile noastre în măsură egală ceea-ce ținu până decurând. Cu 3 1/2 ani înainte de azi, bărbatul meu, care era și mai tânăr ca mine începu proces de divorț, și de 2 ani încoace suntem despărțiti. Pe când trăiam laolaltă fostul meu soț s'apucă și brazda noastră de separare o ară; acum eu voiam a face din nou o brazdă de graniță ca cea după comasare. Astfel am scos o comisie de jurați din sat să facă măsurătoarea și să hotărască granița după plan și mapă. Am și pus amândoi petrite de hotarnicie cu înțelegere reciprocă. După cât-va timp petrite nu mai erau la loc, lacomul meu, fost bărbat depărtă petrite și întră cu plugul cu 13 brazde pe teritorul meu, zicând că măsurătoarea comisiei din sat n'are valoare. Ce am de făcut?

Răspuns. Dacă a trecut deja un an de când folosești pământul cum v'ăți împăcat înaintea comisiei din sat și nu cedează locul ocupat pe nedrept, ai drept al încuza pentru conturbare în posesiune să-ți recăștigi locul. De nu-ți convine cu proces de conturbare, mai jüst e să-l dai în judecată, ca pe baza mapei și a catastrului de comasare prin judecătoria de cerc să se statorească din nou granița la moșie (mesgye igazítás).

CONVOCARE.

Pe baza § lui 154 din legea comercială ungară subscrișii membrii fondatori ai noului institut industrial-economic și de credit

„INDUSTRIA“

societate pe acții în DEVA,

în conformitate cu avizurile noastre publice și private de mult premerse, cu dragoste frățească invităm acționarii »Industriei« la

la adunare generală de constituire.

ce să va ținea cu ajutorul bunului Dumnezeu **la 1/14 Septemvrie 1905, Joi după amiază la 3 ore**, în Deva în sala festivă a primăriei.

OBIECTE:

1. Constituirea adunării generale prin alegerea unui president ad-hoc, secretar ad-hoc și a 4 bărbați de în-

credere, pentru controlarea afacerilor și verificarea procesului verbal.

Deschiderea adunării generale prin presidentul ad-hoc. Constatarea acționarilor prezenți, a plenipotențelor, precum și suma acțiilor, ce ei reprezintă în scop de a statori îndreptățirea legală, pre a lua concluze valide. Adecă cel puțin 7 acționari, reprezentând una a patra parte (250) din acțiile societății.

2. Raportul subscrișilor membrii fondatori, pe baza căruia adunarea generală din listele de subscrie:

a) constată semnarea întregului capital social de 100,000 coroane, adecă 1000 de acții à 100 cor., precum și plățirea a 30% din capitalul social, adecă 30 cor. de acție și 2 coroane taxă de înscriere.

b) Restul de 70% din capitalul social, adecă 70 cor. de acție e a se plăti în rate în decursul anului viitor, amăsurat dispozițiilor adunării generale și a direcțiunii.

3. Statorirea statutelor societății „**Industria**“.

4. Deciderea constituirei firmei comerciale »Industria«, institut industrial-economic și de credit, ca societate pe acții în Deva, cu un capital social de 100,000 cor., împărțit în 1000 de acții à 100 cor. acția,

5. Designarea primei direcțiuni din partea membrilor fondatori, amăsurat §-lui 183 din legea comercială.

Alegerea prin aclamațiune ori vot nominal a unui director, casar, contabil și secre tar din partea adunării generale, pe baza statutelor.

6. Darea de absolutor membrilor fondatori, privitor la rezponzabilitatea solidară, normată în §§-ii 152 și 154 p. 5 a legii comerciale ungare.

7. Prelegere publică a membrului fondator August A. Nicoară despre:

»Probleme vechi social-economice nouele operațiuni de reformă întru ridicarea bunăstării poporului și meseriașilor noștri, ce le va împământeni societatea »Industria«, noua bancă rurală din Deva.

8. Dispoziții, privitoare la verificarea procesului verbal, luat în adunarea generală constituantă și la înregistrarea firmei comerciale „Industria“. Incheierea adunării generale.

Deva, 28. August st. n. 1905.

În numele membrilor fondatori:

August A. Nicoară. m. p.,

membru fondator inițiator al „Industriei“, propr., c. de avocat și director al „R. II. d. i.“ în Deva.

Nicolae Igna. m. p.,

membru fondator, proprietar, inv. și casar la „R. II. d. i.“ în Deva.

ANUNȚ.

La tipografia noastră »Minerva«
să primește imediat

un culegător tipograf

cu experiențe în conducerea mașinilor.
Salarul va fi convenabil.

Asemenea să primește și un

ucenic

cu cel puțin 2 clase gimnaziale sau
reale, cu condiții favorabile.

Import de cafea și Tea etc.

Domnul **Bomul Pascu**, comerciant în Fiume, posedă mare depozit de coloniale și fructe sudice (portocale, lămâi, mandaline). Efectuește prompt și culant tot felul de mărfuri de băcănie în pachete postale de 5 kilograme.

Asemenea exoperează comande de cumpărări și vânzări de produse, precum: cucuruz, grâu, mazere, linte în cantități mai mici și cu vagonul.

Informațiuni și preț-curent la cerere să trimită gratuit, alăturând o marcă de 10 fil.

Șă încurajăm serios pe
neguțătorii noștri români

Pentru 5 coroane

trimite 4 $\frac{1}{2}$ chilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, vioarele, reședă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédj nr. 3.

DE VÂNZARE

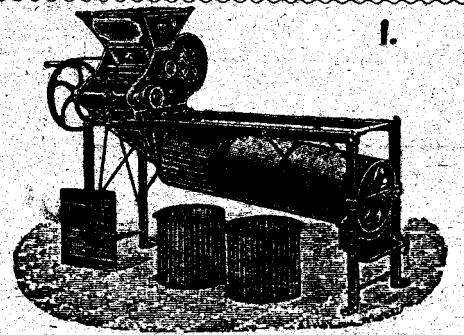
Casele din Orăștie în strada mare a pielarilor nr. 23 și 23^a clădite de curând, în stare deplină solidă, cu zidiri laterale economice, pivniță și grădină mărișoară de legume, sunt

de vânzare din mână liberă.

Sunt scutite și de darea statului
6 resp. 8 ani.

Doritorii să se adreseze la *Administrația noastră* sau la domnul *Nicolau Nicoară* din str. Romosului, la moara Kaess.

Mașină de treerat.

Cu prețuri moderate.
Conced și plățirea în rate so-
cotind 6% interese.
Liste speciale de prețuri servesc la ori-ce cerere.

CARL F. JICKELI în Sibiu.

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

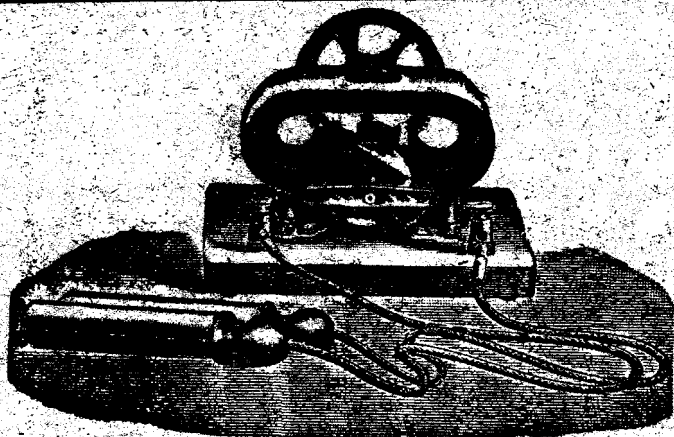
I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finantează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

Insertiuni și Reclame cu prețuri moderate să primesc la adm. revistei „BUNUL ECONOM“!

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medicinal se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dau sfat tuturor oamenilor de o construcție mai slabă și procure acest aparat, căci el conținând electricitate, îndrepte nervii, reînnoiește sângele, agerește simțirile, activează o lucrare normală a sângelui și a sistemului nervos, scutește de multe morburii.

Dr. Bourg, membru al facultății de medicină din Paris astfel raportează: Prin înțel un țarcă acestui aparat s'au vindecat nu numai podagra, reumatismus, junghiuri, hysterie, astmă în sute de cazuri, alinaud toate acestea, unde măestră și dibăi medicii lor fu zadarnică, dar a ajutat la toate boalele de nevositate, dureri de cap, colică, surdități de urechi, insomniă, hypochondrie, cu deosebire la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-ori deja după câțiva ore o plinare miraculoasă și îndosebi la cele mai grele morburii femești afară bolnavele tămăduire sigură și chiar la femeile în stajă tineră și veniată. Prețul unui aparat mic complet 20 coroane. (Nu mai pentru cei tare simțitori). Prețul unui aparat mare complet 30 coroane. (Pentru vindecarea suferinzi orcerbicoși). Trimiterea se face cu mandate postale sau prin ramburs.

IANTREFRISA ELECTROPHORA 33-40

Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15/E.

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.

Efectuește orice lucrări aparținătoare artei tipografice.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate nărmişe și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri estime.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbăvii Nr. 3. — Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

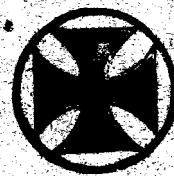
Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviează

Deosebită atențiune rării, că acest aparat de 20

Nu e mijloc secret

pe la gă garanție.

e a se da împreju- vindecă boale vechi de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dăni, migrenă, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, surdități de urechi, bătăie de inimă, scăderi de inimă, asma, auzul greu, scăderi de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagra, ischiaz, udul în pat, infuența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boala care la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari privesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimită banii. Unde ori-ce încercare s'z constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta-deoare-ce „Clasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios opriț fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja effinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea instițutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual“ sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela „Mutual“ sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunt în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glosașii în cas de mobilizare și răzbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI, Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 10-52

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(189)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

31-52